

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบล โนนสัง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ศึกษาขอ นำเสนอสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. สรุปผลการศึกษา
4. อภิปรายผลการศึกษา
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบล โนนสัง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดย ภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบล โนนสัง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา แบ่งออกตามลำดับดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบล โนนสัง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบล โนนสัง อำเภอ โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 574 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ประชาชนที่เป็นตัวแทนของบ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) ได้จำนวน 236 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้านของบ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีประเด็นศึกษา 3 ประเด็นดังนี้

1. การรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง
2. การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. การกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชน บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี รายได้ 15,001 บาทขึ้นไป และอาชีพข้าราชการ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน และด้าน

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลางด้านเดียวคือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน

2.2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำแนกตาม เพศ พบว่า เพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมา คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ส่วนเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้านและอยู่ในระดับปานกลางด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2.3 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 18-30 ปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดคุณสมบัติคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมาคือการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อายุ 31-40 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมาคือด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และอยู่ในระดับปานกลางด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อายุ 41-50 ปี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมา คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และอยู่ในระดับปานกลางด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อายุ 51-60 ปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้านเดียว คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อายุ 61 ปีขึ้นไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้านเดียว คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2.4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมาคือ ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ

กลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปสิทธิเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน อยู่ในระดับน้อยด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อาชีพค้าขาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน อยู่ในระดับน้อยด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อาชีพข้าราชการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมา คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อาชีพรับจ้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากด้านเดียว คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมา คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และนักเรียนนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากสองด้าน คือ ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน รองลงมาคือด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลางด้านเดียว คือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนบ้านโสกจาน ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

3.1 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนี้ ข้อมูลของผู้รับสมัครลงเลือกตั้งไม่มีความชัดเจน การขาดสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ ขาดการรณรงค์การซื้อสิทธิขายเสียง ผู้สมัครไม่ได้เข้าถึงประชาชน ระบบเครือข่ายเป็นอุปสรรคต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ ข้อมูลของผู้รับสมัครลงเลือกตั้งควรมีความชัดเจน การจัดสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ให้เพียงพอ การรณรงค์การซื้อสิทธิขายเสียงอย่างจริงจัง ให้ผู้สมัครได้เข้าถึงประชาชนมากที่สุด และการเปิดใจรับผู้สมัครที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง

3.2 ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนี้ ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ประชาชน สถานที่ไม่สะดวกต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เวลาในการเลือกตั้งคาบเกี่ยวกับเวลางานและปัญหาทางร่างกายของผู้ไปใช้สิทธิ และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ประชาชน กำหนดสถานที่ให้สะดวกต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กำหนดวัน เวลาในการเลือกตั้งให้เหมาะสมและการจัดรถรับส่งผู้สูงอายุหรือผู้พิการในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งถ้ามีความเป็นไปได้

3.3 ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีคุณสมบัติความเป็นผู้นำและอุปสรรคของระบบเครือข่าย และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากมาก ได้แก่ ประชุมสมาชิกของหมู่บ้านเพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้านให้ชัดเจนและการให้ความสำคัญกับคุณสมบัติและความสามารถมากกว่าเครือข่าย

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้านโสกจาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน ได้มีข้ออภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้านโสกจาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

1.1 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ประชาชนบ้านโสกจาน ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ 1. ประชาชนใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีเวลาสำหรับการมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงมากนัก 2. สำหรับผู้สูงอายุ ปัญหาทางสุขภาพร่างกายก็เป็นอุปสรรคต่อการรณรงค์หาเสียง ทำให้การมีส่วนร่วมทำได้ไม่เต็มที่นัก ซึ่งผลการศึกษาในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล ใจดุษ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป เช่น เรื่องการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสนทนาทางการเมืองกับผู้อื่นอยู่ในระดับสูง ในขณะที่พฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจทางการเมืองในระดับเข้มข้น เช่น การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหรือการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอยู่ในระดับต่ำ และมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

1.2 ด้านการ ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้านแต่ละครั้ง จึงมีความตื่นตัวในการที่จะออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเพื่อที่จะให้ได้ผู้นำตามความประสงค์ของตน จากการศึกษาประเด็นนี้ได้สอดคล้อง

กับงานวิจัยของสุพล ใจคู่ย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป เช่น เรื่องการไปใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและสนทนาทางการเมืองกับผู้อื่นอยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชน ได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้านเพื่อที่เขาจะได้ผู้นำหมู่บ้านที่ดี ที่จะนำพาหมู่บ้านเจริญก้าวหน้าต่อไป การศึกษาประเด็นนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี คล้ายนาค (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทุกกลุ่มให้ความสำคัญต่อการเลือกผู้สมัครจากปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครยังก่อให้เกิดความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อผู้สมัครที่แตกต่างกันและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มข้าราชการและประชาชนที่มีรายได้น้อย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้าน โสภงาน ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพพบว่า

1.3.1 จำแนกตามเพศ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเห็นได้ว่าเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากว่าประชาชนในหมู่บ้านจะให้ความสำคัญกับผู้ชายในฐานะผู้นำครอบครัว ในส่วนเพศหญิงก็มีความสำคัญลดลงมา แต่ผู้หญิงก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการคิด ตัดสินใจรวมถึงการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งได้เป็นอย่างดีเช่นกัน ซึ่งการศึกษาในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรชาติ นาคสวัสดิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยเพศ โดยนักศึกษาเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่านักศึกษาเพศหญิง

1.3.2 จำแนกตามอายุ กล่าวคือ กลุ่มที่มีอายุ 18-30 ปี การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เป็นกลุ่มที่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งมากนักเนื่องจาก

เป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและวัยกำลังทำงานสร้างครอบครัวจึงไม่ค่อยมีเวลาและไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมืองมากนัก อายุ 31-50 ปี การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก เป็นกลุ่มวัยทำงาน เริ่มให้ความสำคัญกับชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ของครอบครัวและสังคมของตนเอง อีกทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อชุมชนและสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองและมีเวลาออกไปใช้สิทธิได้อย่างเต็มที่ อายุ 51-60 ปี เป็นกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง เป็นกลุ่มที่สามารถให้คำปรึกษาในการมีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งยังเป็นผู้อาวุโสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อายุ 61 ปีขึ้นไปเป็นกลุ่มที่ให้คำปรึกษาแก่ประชาชนในหมู่บ้านและให้คำปรึกษา แนะนำ ให้แก่ผู้รับสมัครเลือกตั้งในหารดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการศึกษาประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อสิตรา รัตมณี (2540 : บทคัดย่อ) การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ อายุ ประเภทของการเข้าเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน การเข้าร่วมเป็นสมาชิกทางการเมือง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการรับรู้ข่าวสารด้านการเมือง

1.3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา กล่าวคือ กลุ่มระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับหรือสิทธิที่จะเกิดขึ้นทางการเมือง ได้อาศัยประสบการณ์ในการมีส่วนร่วม แต่ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไปคือ ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับชุมชนได้ดี โดยสามารถเข้าใจถึงบทบาทของตนเอง และในระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีเป็นส่วนที่ถือว่ามีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจกิจกรรมทางการเมืองเป็นอย่างดี รวมถึงเข้าใจถึงบทบาทตนเองและเข้าใจถึงบทบาทในตัวผู้นำรวมทั้งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจึงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของชุมชนและใช้ความรู้พัฒนาชุมชนได้อย่างดี

1.3.4 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน กล่าวคือ ประชาชนบ้าน โสภงานมีการประกอบอาชีพหลากหลายอาชีพทำให้มีรายได้หลายระดับ เมื่อจำแนกออกเป็นกลุ่มจะเห็นว่า ประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท เป็นกลุ่มที่ต้องทำงานหนักเพื่อรับภาระค่าใช้จ่ายใน

ครอบครัว ต้องออกไปทำงานตอนเช้าและกลับค่ำจึงไม่ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่าง ต่อเนื่อง รายได้ 5,001-10,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีความเป็นอยู่ที่ดีในระดับหนึ่ง ไม่ได้แบกรับภาระค่าใช้จ่ายมากจึงมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ รายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีอาชีพหลักหรือมีงานประจำส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทางการเงิน มีเวลาว่างสามารถสละเวลาให้กับกิจกรรมทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

1.3.5 จำแนกตามอาชีพ กล่าวคือ ประชาชนบ้าน โสภงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง อาชีพข้าราชการ อาชีพค้าขายและนักเรียน นักศึกษา ตามลำดับ เมื่อจำแนกออกเป็นประเภทจะเห็นว่า อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้างนั้นเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนักเพื่อหารายได้เข้ามาใช้จ่ายในครอบครัวมีเวลาสำหรับกิจกรรมทางการเมืองน้อย ทั้งครอบครัวต้องออกไปช่วยกันในการทำไร่ ทำสวน และอาชีพค้าขายก็จะต้องประจำที่ร้านตลอดหรืออาจจะต้องเดินทางไปค้าขายต่างหมู่บ้าน ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงทำได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อาชีพข้าราชการและนักเรียนนักศึกษา ถือว่าเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการเมือง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความเข้าใจถึง บทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นพลเมืองของชุมชน และสามารถใช้เวลาออก ราชการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองได้

2. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้านโสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

2.1 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นเพราะว่า ข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีความชัดเจน เนื่องจากขาดสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งผู้สมัครไม่ได้เข้าถึงตัวประชาชนส่วนมากจะให้ หัวคะแนลงพื้นที่ที่แทน อีกทั้งปัญหาในระบบเครือข่าย ถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยญาติของผู้สมัครแต่ละคนก็จะแบ่งเป็นฝักฝ่าย ประชาชนจึงมีข้อเสนอแนะว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งควรมีสื่อกลางหรือเวทีกลาง ในการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึงและเป็นกลางที่สุด

2.2 ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชน เป็นเพราะว่า ขาดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งรวมทั้งการกระจายข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้ไม่ทั่วถึง อีกทั้งเวลาและสถานที่ในการเลือกตั้งไม่มีความเหมาะสมจึง

คาบเกี่ยวกับเวลาทำงานของประชาชนบางส่วน ประชาชนจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนรวมทั้งการกำหนดวันเวลาและสถานที่ในการเลือกตั้งให้มีความชัดเจน เหมาะสม เพราะประชาชนจะได้วางแผนได้ถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นผลให้ประชาชนไปเลือกตั้งกันมากขึ้น

2.3 ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นเพราะว่า ผู้รับสมัครลงเลือกตั้งบางคนไม่คุณสมบัติความเป็นผู้นำหมู่บ้าน เนื่องจากในการรับสมัครแต่ละครั้งไม่มีการกำหนดคุณสมบัติอย่างชัดเจน โดยยึดถือแค่ความสมัครใจ อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบเครือข่าย โดยญาติของผู้สมัครแต่ละคนก็จะไม่เปิดใจรับผู้สมัครคนอื่นๆซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้านอย่างมาก ประชาชนจึงมีข้อเสนอแนะว่า ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งควรมีการร่วมกันกำหนดคุณสมบัติตัวผู้รับสมัครลงเลือกตั้งให้ชัดเจนและประชาชนทุกคนควรเปิดรับผู้สมัครคนอื่นๆที่ไม่ใช่ญาติพี่น้องของตนเอง เพื่อจะทำให้ได้ผู้นำหมู่บ้านตามความประสงค์ของประชาชนและสามารถเข้ามาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้าน : บ้านโสกจาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านโสกจาน ดังนี้

1.1 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งผู้นำหมู่บ้านแต่ละครั้งทางชุมชนควรจะมีการจัดเวทีกลางเพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แนะนำตัว ชี้แจงถึงนโยบาย พบปะพูดคุยกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครได้อย่างชัดเจน ประกอบการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกผู้นำหมู่บ้าน และที่สำคัญเมื่อประชาชนได้รับฟังนโยบายจากผู้สมัครเลือกตั้งหลายๆคน ว่าแต่ละคนมีแนวคิดอย่างไรในการแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน ก็จะทำให้ประชาชนได้เปิดใจรับผู้สมัครท่านอื่นๆที่ไม่ใช่ญาติพี่น้องของตนเอง

1.2 ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ควรมีการกำหนดวัน เวลาและสถานที่ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งให้ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อความสะดวกของประชาชนในการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง โดยประชาชนจะได้วางแผนได้ถูกต้องซึ่งจะส่งผลให้การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งของ

ประชาชนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการจัดให้มีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการทางร่างกายโดยการจัดรถรับส่งขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ใช้สิทธิ์ตามระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มที่

1.3 ด้านการกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน ควรมีการจัดประชุมสมาชิกของหมู่บ้านเพื่อร่วมกันกำหนดคุณสมบัติผู้นำหมู่บ้าน ให้ความสำคัญกับผู้ที่จะรับสมัครเลือกตั้ง ผู้นำหมู่บ้านเพื่อที่จะได้ผู้นำหมู่บ้านตามความประสงค์ อีกทั้งจะได้ผู้นำหมู่บ้านที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะเข้ามาพัฒนาหมู่บ้าน ส่งเสริมกิจกรรมของชุมชนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน พร้อมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้าน โสภงาน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY